

Ronny D'Hulster

Palliatieve zorg is van iedereen
... dus ook voor families?

Een uitdaging?

Wat verstaan we onder “familie?”

‘Het geheel van bloedverwanten.’

‘Een groep aan elkaar verwante personen met dezelfde naam’

‘Een ‘gezin’’

‘(biologie) onderdeel van een orde die bestaat uit één of meer geslachten.’

Vaak begint het zo...

En vervolgens... Zoiets?

Vandaag de dag toch iets anders?

- We hebben vandaag te maken met complexere familiale systemen.
- Samengestelde gezinnen (plus-ouders, plus-kinderen, etc...)
- Veranderingen binnen een kerngezin
- En niet te vergeten... Alleenstaanden

Dus??

Misschien is dit beter als definitie?

ALLE betekenisvolle 'anderen' voor de patiënt

Elke familie

- Is een complex systeem van individuen met een persoonlijk en interpersoonlijk verleden die, tegelijk, verwachtingen hebben naar de toekomst.
- Alle individuen dragen pijn en vreugde-ervaringen met zich mee die onderling sterk kunnen verschillen.
- Elke familie heeft haar eigen communicatiestroom en herbergt vaak ook 'geheimen.'

De hulpverlener en de familie

Welke is de mindset van de hulpverlener t.o.v. de familie van de patiënt?

Het bewust-zijn van de hulpverlener

- Zelf-bewust-zijn
- De empathische gave / flexibiliteit
- Zicht op eigen mechanismen en projecties
- Het eigen familiesysteem en de dynamieken erin kennen
- Zelfreflectie en bereidheid tot groei

Twee kanttekeningen...

- 'Covid'
- Het aspect 'Tijd'

Hulp bij de rouw van familie

- Of u nu een woon-zorgcentrum, palliatieve eenheid, palliatieve thuishelp of andere werkt...
- Uw waarden en normen en uw ethische fundamenten inzake de begeleiding van familie moeten duidelijk zichtbaar (en liefst verwoord) zijn in uw visie en uw missie.

Hulp bij de rouw van familie

- Breng indien mogelijk de familie in kaart.
- Welke zijn de belangrijkste actoren voor de patiënt?
- Heb oog voor de 'hulpverleners' in het systeem.
- Detecteer 'spanningsaspecten.'

Helpen bij rouw

- Hoe is het 'slecht-nieuwsgesprek' verlopen?
- Het belang van open en eerlijke communicatie (motiveer openheid!)
- Zicht hebben op anticipatorische rouw
- Omgaan en begrip voor de verschillende rouwprocessen bij de verschillende leden van de familie

Helpen bij rouw

- Het belang van het kennen van de 'verliesgeschiedenis'.
- Zicht hebben op de 'rouwfasen'
 - Shock
 - Ontkenning /vermijding
 - Woede
 - Marchanderen
 - Depressie
 - Aanvaarding

Hulp bij rouw

Oog hebben en tijd maken voor gevoelens van:

- Schuld
- Schaamte
- Onmacht
- Woede
- Angst
- Overbeschermdende reacties en perfectionisme
- Steun geven bij het 'normaliseren' van heftige emoties.

Helpen bij rouw

- Het belangrijke onderscheid tussen de termen, 'palliatief' en 'terminaal'.
- Vergeet niet te kijken naar al datgene wat nog mogelijk is en vergeet de kracht van humor niet.
- Zorg voor een goede informatie-update

Hulp bij rouw

Wanneer het einde dichterbij komt...

- Geef in heldere taal de symptomen van een naderende dood aan.
- Geef ook bij euthanasie heldere informatie

Helpen bij rouw

- Kinderen en rouw
- Ouders en rouw

Wat is geen hulp?

- Ik ben de palliatieve expert en ik weet wat goed is voor patiënt en familie.
- Partij kiezen in het familiesysteem
- Raad en advies geven die niet bijdraagt
- Betuttelen
- Informatie achterhouden
- Geen oog hebben voor de materiële/financiële situatie binnen het familiesysteem

Klachten bij familie

- Een zeer 'fout' slecht-nieuwsgesprek;
- Te weinig / onduidelijke communicatie en informatie;
- Overname / betutteling;
- Te weinig privacy;
- Te weinig personeel / personeel heeft geen tijd;

Het belang van spiritualiteit

- De 'onzichtbare steun'
- Beelden en berichten van 'generzijde'
- Perimortale ervaringen
- Postmortale ervaringen

Als afsluiter...

- Het moge duidelijk zijn welke onschatbare, fundamentele en positieve bijdrage u kan bieden aan een familie bij het afscheid nemen van een geliefde.
- En ook... Hoe gans uw manier van begeleiden en omgaan een enorm positieve invloed kan uitoefenen op het ganse rouwproces.

Hou aub de palliatieve zorgfakkel hoog!

